

ВИСШЕ СТРОИТЕЛНО УЧИЛИЩЕ “ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ” - СОФИЯ

КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО МАТЕМАТИКА

31. 03. 2018 г.

ПРИМЕРНИ РЕШЕНИЯ НА ЗАДАЧИТЕ - ВТОРИ ВАРИАНТ

Зад.1 (6 точки)

а) (2 точки) Да се реши уравнението $4^x - 2^x - 2 = 0$.

Полагаме $2^x = y > 0$ и получаваме $y^2 - y - 2 = 0$ с корени $y_1 = 2$, $y_2 = -1 < 0$.
Тогава само $y_1 = 2$ дава решение $x = 1$.

б) (2 точки) Да се реши уравнението $|x - 2| - 5 = 0$.

Тогава $|x - 2| = 5$, което е еквивалентно на:

$$\begin{array}{ll} x - 2 = 5 & x - 2 = -5 \\ x_1 = 7 & x_2 = -3. \end{array}$$

в) (2 точки) Да се реши системата: $\begin{cases} x + 2y = 2xy \\ x - y = 1 \end{cases}$.

От второто уравнение изразяваме $x = y + 1$ и заместваме в първото. След преработване получаваме $2y^2 - y - 1 = 0$ с корени $y_1 = 1$ и $y_2 = -\frac{1}{2}$.

Тогава решенията са:

$$x_1 = 2, \quad y_1 = 1 \text{ и } x_2 = \frac{1}{2}, \quad y_2 = -\frac{1}{2}.$$

Зад.2 (6 точки)

а) (2 точки) За аритметична прогресия са в сила равенствата $S_3 = 9$ и $S_5 = 25$.
Да се намери S_8 .

От формулата за сума на аритметична прогресия $S_n = \frac{1}{2}[2a_1 + (n-1)d]n$ получаваме системата $\begin{cases} a_1 + d = 3 \\ a_1 + 2d = 5 \end{cases}$, коята има единствено решение $a_1 = 1$, $d = 2$.

Тогава $S_8 = 64$.

б) (2 точки) Да се реши уравнението $\frac{1}{\log_3 x} + 3\log_3 x = 4$.

Дефиниционната област на даденото уравнение е $x > 0$, $x \neq 1$. Полагаме $\log_3 x = y$ и получаваме квадратното уравнение $3y^2 - 4y + 1 = 0$ с корени $y_1 = 1$ и $y_2 = \frac{1}{3}$.

Тогава решенията на даденото уравнение са $x_1 = 3$ и $x_2 = \sqrt[3]{3}$.

в) (2 точки) Да се реши уравнението $4\sin^2 x = 4\sin x + 3$

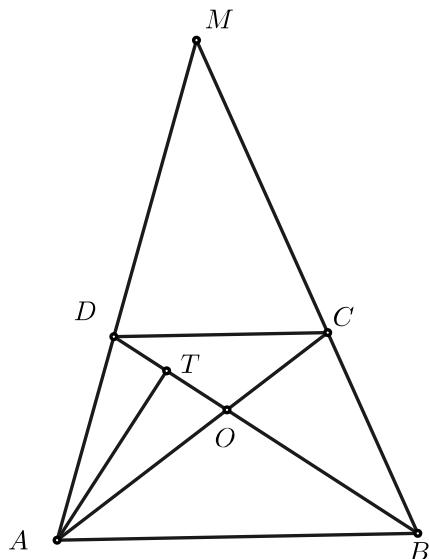
Полагаме $\sin x = y$, $|y| < 1$ и получаваме квадратното уравнение $4y^2 - 4y - 3 = 0$ с корени $y_1 = \frac{3}{2}$, което не дава решения относно x , $y_2 = -\frac{1}{2}$.

Тогава $x = -30^\circ + k \cdot 360^\circ$, $x = 210^\circ + k \cdot 360^\circ$ при k произволно цяло число.

Зад.3 (4 точки)

Даден е трапец $ABCD$ ($AB \parallel CD$), диагоналите на който се пресичат в точка O . Лицата на триъгълниците AOB и AOD са съответно 4 и 2. Да се намери:

- (2 точки) лицето на трапеца;
- (2 точки) лицето на DCM , където M е пресечната точка на бедрата на трапеца.

Построяваме права AT , перпендикулярна на DB . Това е височина както в триъгълник AOB (от върха A към OB), така и в триъгълник AOD (от върха A към OD). Лицата на AOB и AOD са съответно 4 и 2 и имат обща височина, следователно $OB = 2OD$. Триъгълниците AOB и COD са подобни, като страните на единия са два пъти по-големи от страните на другия, и лицата им се отнасят както квадратите на съответните елементи в тях, или $\frac{S_{AOB}}{S_{COD}} = \frac{OB^2}{OD^2} = 4$. Тогава $S_{COD} = 1$.

Триъгълниците AOD и BOC са равнолицеви, защото $S_{AOD} = \frac{1}{2}AO \cdot OD \cdot \sin(AOD) = \frac{1}{2}2OC \cdot \frac{1}{2}OB \sin(BOC) = S_{BOC} = 2$.

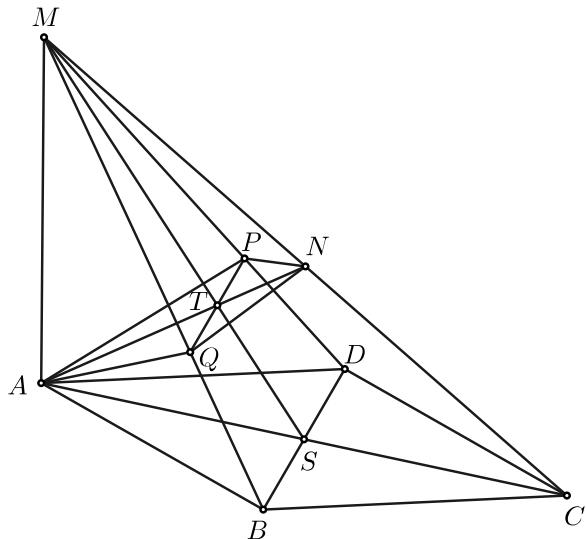
Търсеното лице S_{ABCD} на трапеца е $S_{ABCD} = S_{AOB} + S_{AOD} + S_{ODC} + S_{BOC} = 9$.

б) Триъгълниците AMB и DMC са подобни, като $\frac{AB}{CD} = 2$. За техните лица имаме съотношението $\frac{S_{ABM}}{S_{DCM}} = 4$, или $S_{ABM} = 4S_{DCM}$. Но $S_{ABM} = S_{ABCD} + S_{DCM}$. Така получаваме, че $S_{DCM} = 3$.

Зад.4 (4 точки)

Дадена е четириизгълна пирамида $ABCDM$ с основа ромб с диагонал $BD = 4$. Околният ръб MA с дължина 8 е перпендикулярен на основата, а околният ръб MC е с дължина 10. Да се намери:

- a) (2 точки) обемът на пирамидата $ABCDM$;
 б) (2 точки) лицето на сечението на пирамидата с равнина, успоредна на BD и минаваща през върха A и средата N на ръбъ MC .

- a) От правоъгълния триъгълник AMC намираме, че $AC = 6$. Основата на пирамидата е ромба $ABCD$ с перпендикулярни диагонали с дължини $AC = 6$, $BD = 4$ и лице $S_{ABCD} = 12$.

Обемът на пирамидата е $V = \frac{1}{3}S_{ABCD} \cdot MA = 32$.

б) В триъгълника ACM отсечките AN и MS са медиани и тяхната пресечна точка T е медицентър, или $\frac{MS}{MT} = \frac{3}{2}$, а $AN = 5$. В триъгълника MBD , през точка T , построяваме права, успоредна на BD , която пресича околните ръбове MB и MD съответно в точки Q и P . Търсеното сечение е 4-ъгълника $AQNP$.

От подобието на триъгълниците BDM и QPM получаваме $\frac{BD}{PQ} = \frac{MS}{MT} = \frac{3}{2}$. Така $QP = \frac{8}{3}$.

Околният ръб MC се проектира ортогонално върху равнината на основата в диагонала на ромба AC . Тогава ортогоналната проекция на точката N е точката S . От AS перпендикулярна на BD и теоремата за трите перпендикуляра следва, че AN е перпендикулярна на BD . Но BD е успоредна на PQ следователно диагоналите на сечението са перпендикулярни.

Тогава за търсеното лице S_{APNQ} получаваме $S_{APNQ} = \frac{1}{2}AN.PQ.\sin 90^\circ = \frac{1}{2}.5.\frac{8}{3} = \frac{20}{3}$.

Оценката се получава по формулата:

Оценка = 2 + k/5,

където k е броят на получените точки ($k \geq 5$).